

KODU-UURIJATE TÖÖMAILT

ENSV Noorte Turistide maja korraldab iga aasta juulis kodu-uurimistööd juhendavate õpetajate seminaari.

Tänavu toimus see Hiiu- maal.

Esimesel päeval käisime koduloo- ja Aino Kalda majamuuseumis. Öhtu kulus vestlusringis Kassaris L. Odrese suvekodus, mida võib samuti väikeseks muuseumiks nimetada. Kodutundest rääkis seal kirjanik S. Rannamaa. Kirjandusteadlaselt O. Kuningalt kuulnud Aino Kalda päevikuread andsid arutlusainet veel öhtukski.

Teine päev kulus peamiselt mitmesuguste ettekannete kuulamisele ja arvamuste vahetamisele. Sotsioloog R. Timak andis nõu, kuidas korraldada küsitlusi kodu-uurimistööde tegemisel. Ajakirjanik T. Velliste esinemise teemaks oli «Kultuuri ja eetika seostest». Siit mõte:

peaksime liikuma lahtiste silmade ja kätega, päästmaks seda, mida päästa annab, et saada lunakiri tulevikku. Ikka leidub veel meie esiisade loodud kauneid hooneid, mida ajahammas armuta lammutab. Püüdke neid säilitada! Tõelise elamuse pakkus Rudolf Tobiase majamuuseumis kuuldu ja nähtu. Meie esimese professionaalse helilooja elust ja loomingust jutustas V. Rumesen, helitöid kuulasime Maja ja Vardo Rumesseni esituses.

Märkimisväärt on kunstiteadlase M. Humala sõnavõtt Balti uuringute konverentsist Stokholmis. Konverentsi korraldasid Stokholmi Ülikooli Balti Uuringute Keskus ja Balti Instituut Skandinaavias. Põhiteemaks oli «Rahvuslikud liikumised Baltimaadel XIX sajandi teisel poolel». Huvitav on märkida, et helilooja Mart Saarest oli

seal kaks ettekannet: ühe esitas M. Humal, teise G. Larsson Rootsist. G. Larsson viibis ka M. Saare juubelipidustustel Eestis.

Läti NSV Teaduste Akadeemia esindaja Arnolds Klotinš tõi näite, kuidas neil asutuste noored kirjandushuvilised on läinud tegudeni, puhastavad ja korrastavad parke. Nii aidatakse kaasa kunsti- ja loodusrikkuste talitlemisele.

Seminari kolmandal päeval viibisime Suure Isamaasõja lahingupaikades, kus jutustati sõdurite ennastohverdavast võitlusteest.

Soera talumuuseumis uudistasime hiidlaste põlluharimisvahendeid ja majapidamisriistu. Erilist huvi pakkus naisperele vana puust pesumasin.

Kolm kaunist uut tegutsemislusti andnud päeva Hiiu- maal viisid ära eelmise aasta tööväsimuse.

Aliise VAASMA